Partners
in verbetering

BMC
RANDSTAD PROFESSIONAL

Aan het stuur

Impactanalyse Samenwerkingsvarianten Heiloo

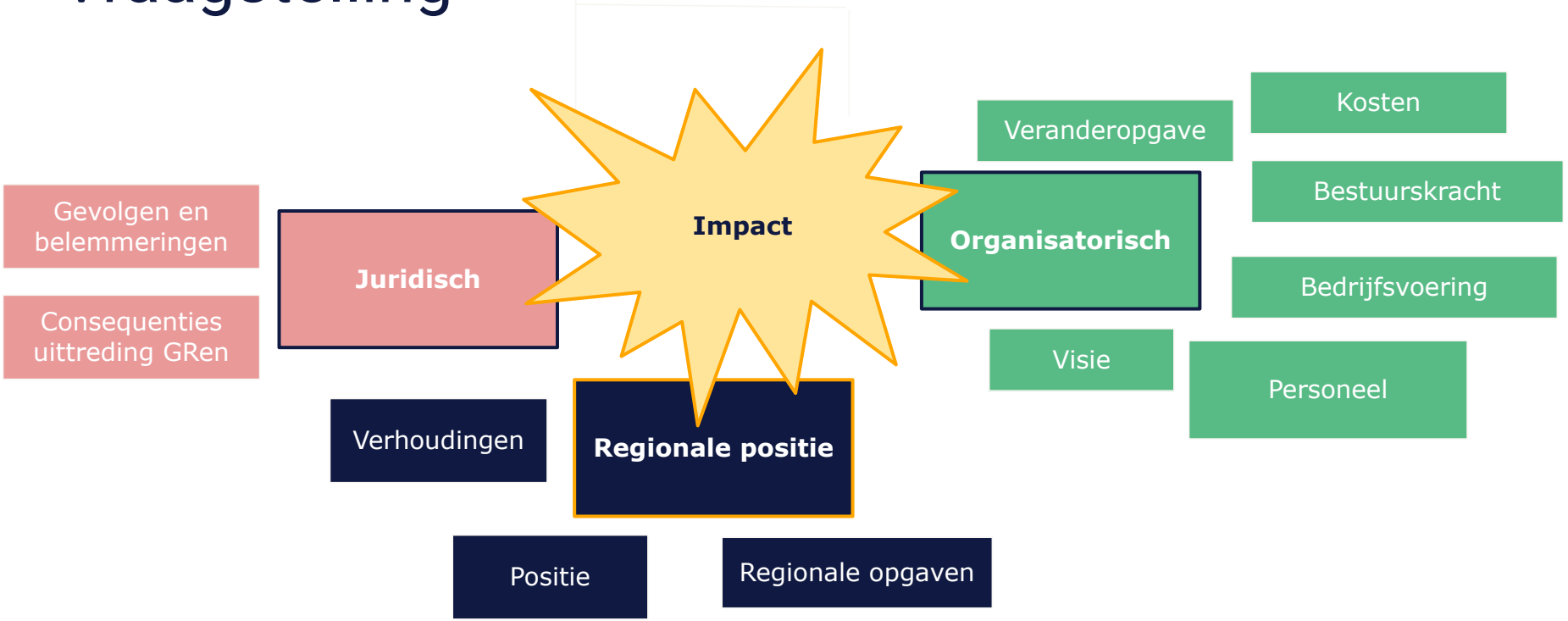
Vraagstelling

Gezamenlijk onderzoek naar de juridische en organisatorische gevolgen van de volgende scenario's.

1. Zelfstandigheid Heiloo
2. Voortzetting van de ambtelijke fusie/GR-BUCH
3. Bestuurlijke fusie Bergen, Castricum en Heiloo
4. Bestuurlijke fusie Bergen en Heiloo
5. Bestuurlijke fusie Castricum en Heiloo
6. Bestuurlijke fusie Uitgeest, Castricum en Heiloo
7. Bestuurlijke fusie Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo.

Het doel van de opdracht is het verkrijgen van advies over de gevolgen van de verschillende scenario's, zodat de gemeenteraden een weloverwogen besluit kunnen nemen over de bestuurlijke toekomst van hun gemeente en de (ambtelijke) werkorganisatie BUCH.

Vraagstelling

Gemeenten in beeld

	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo	NL
Inwoners	29.722	13.427	36.618	24.341	--
Inwoners per km^2	248	604	611	1280	533
Oppervlakte	119,83 km^2	22,22 km^2	59,93 km^2	19,01 km^2	--
# Kernen	7	1	5	1	--
Adresdichtheid	832 / km^2 weinig stedelijk	1123 / km^2 matig stedelijk	1363 / km^2 matig stedelijk	1378 / km^2 matig stedelijk	2010 / km^2
Demografie	Krimp	Krimp	Groei	Groei	Groei
65+	35%	21%	27%	28%	21%
WOZ	€ 613.000	€ 462.000	€ 476.000	€ 543.000	€ 398.000
Hoog opgeleid	37%	32%	43%	43%	33%
Brede welvaart	6,7	6,7	6,8	6,4	--

Gemeenten in beeld

Kralensnoer

De reeks dorpen op de strandwal is te typeren als het kralensnoer: de dorpen zijn als 'kralen' gegroeid aan het snoer van spoor en weg. Iedere kern, met uitzondering van Limmen, heeft een NS-station. Aan een verbeterde aansluiting op de A9 ter hoogte van Heiloo/Boekelermeer wordt gewerkt. De dorpen liggen ruimtelijk los van elkaar en hebben ieder een eigen –vaak nog historische- identiteit. Ze kunnen worden getypeerd als 'bereikbare dorpen in het landschap'.

Duin & Dorp

De identiteit van gebied duin en dorp wordt sterk bepaald door de ligging aan het unieke duingebied en de kust. De hier gelegen 'kust- en duindorpen' hebben zich gevormd op en in het landschap. Die sfeer van zee, duin en bos en is overal voelbaar. In de woonbuurten, in de recreatiegebieden en tussen de bollenvelden.

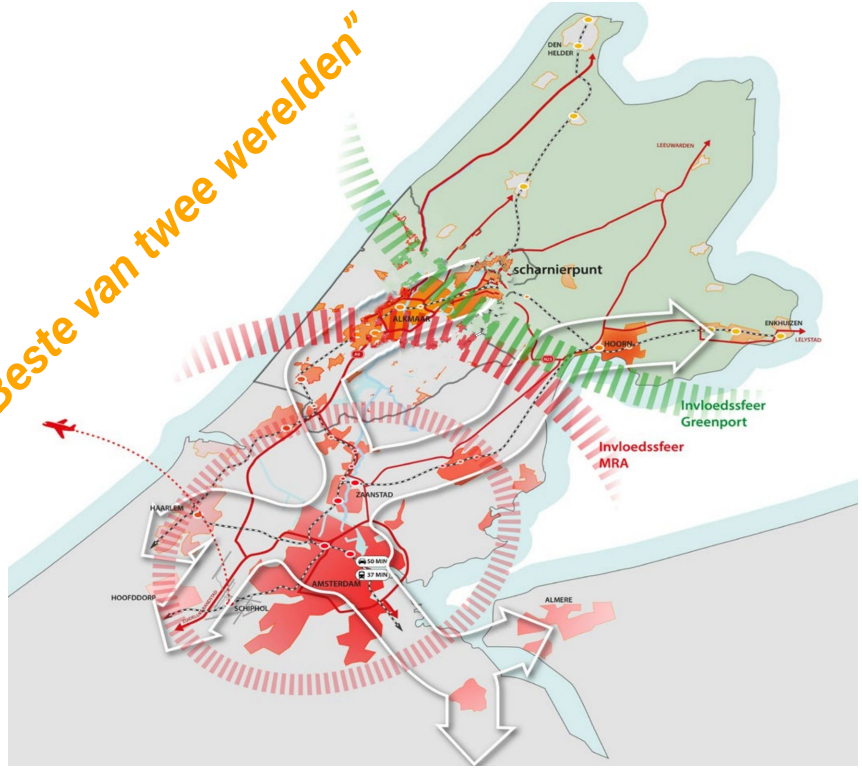

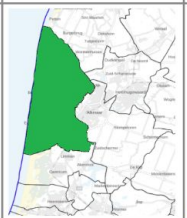
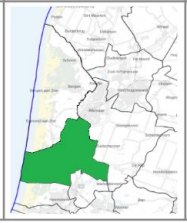
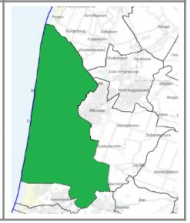

"Beste van twee werelden"

Varianten in beeld

	BESTUURLIJK ZELFSTANDIG		BESTUURLIJKE HERINDELING				
	Heiloo	Ambtelijke fusie BUCH	BH	CH	BCH	UCH	BUCH
Omvang	24.341	29.722, 13.427, 36.618, 24.341	54.063	60.959	90.681	74.386	104.108
Oppervlakte	19,01 km²	119,83 km², 22,22 km², 59,93 km², 19,01 km²	138,84 km²	78,94 km²	198,77 km²	101,16 km²	220.99 km²
Kernen	1	7, 1, 5 1	8	6	13	7	14
Grootste kern	Heiloo	Heiloo	Heiloo	Heiloo	Heiloo	Heiloo	Heiloo
Profiel	Landelijk (K80)	Landelijk (K80)	Landelijk (P10)	Regiogemeente (R8)	Regiogemeente (R8)	Regiogemeente (R8)	Kleinstedelijk (M50)
Geografie							

Scenario Heiloo zelfstandig

Aspect	Invulling
Organisatievisie	Kleine landelijke beheergemeente van circa 25.000 inwoners. Organisatie van circa 160 fte die regie voert over de uitvoering van wettelijke taken en lokale ambities uit het bestuursakkoord, in eigen beheer of in regionale samenwerking. Dienstverlening met lokale toegang.
Bestuurskracht	Overzichtelijke taakzwaarte, balans in lokale taken en uitvoeringskracht.. Regionale samenwerking als hulpmiddel voor taken die bovenlokaal van aard zijn. Flexibele schil (inhuur) voor opvang van piekbelasting en inzet in (eenmalige) complexe projecten. Opvang nieuwe taken en opgaven (van Rijksoverheid) vergt solide financiële gezondheid.
Personeel	Arbeidsmarktprofiel: compacte organisatie van gedreven professionals met generieke profielen en high potentials. Inzet van regionale *personeelspools* opportuun om uitwisseling en doorstroom te bevorderen.
Bedrijfsvoering	Kerntaken rond raad, bestuur en organisatie in eigen huis (HR en facilitair). Inkoop ICT bij regionale bedrijfsvoeringsorganisatie of centrumstad.

Scenario Heiloo zelfstandig

Aspect	Invulling
Regionale positie	Qua inwonertal is een zelfstandig Heiloo één van de kleinere gemeenten in de regio Alkmaar / Noord-Holland Noord. Om invloed uit te oefenen (via stemrecht) sluit de gemeente allianties met medestanders. Bestuurlijke regionale strategie zal selectief moeten zijn, gericht op één of twee thema's die voor Heiloo meest van belang zijn.
Juridisch	Er zijn geen juridische belemmeringen om uit te treden uit de BUCH werkorganisatie. In de gemeenschappelijke regeling is vastgesteld dat frictie- en desintegratiekosten voor rekening van Heiloo zijn, gedurende een periode van maximaal 5 jaar.
Financieel	Er zijn geen structurele veranderingen, de uitkering uit het gemeentefonds blijft onveranderd en er is ook geen verandering voor de organisatie. De frictiekosten zijn geraamd op €3.200.000. Er is geen frictiekostenvergoeding.
Veranderopgave	Ontvlechting uit BUCH werkorganisatie en volledig (weder)opbouwen van de eigen gemeentelijke organisatie en aangaan van nieuwe regionale samenwerkings- en inkooprelaties. Af- en opbouw duurt naar verwachting minimaal één bestuursperiode.

Scenario ambtelijke fusie BUCH

Aspect	Invulling
Organisatievisie	Ambtelijke samenwerkingsorganisatie die werkt voor vier kleinere gemeenten met bij elkaar circa 105.000 inwoners. Organisatie van momenteel circa 850 fte. Complete organisatie die uitvoering geeft aan wettelijke taken en vier bestuursakkoorden in eigen beheer en in samenwerking.
Bestuurskracht	De bestuurskracht van de vier gemeenten afzonderlijk wordt bepaald door de uitvoeringscapaciteit van de BUCH werkorganisatie en de besliscapaciteit van de vier individuele gemeenten. De uitvoeringscapaciteit is suboptimaal door minder dan gemiddelde omvang van de formatie, grote afstemmingsbehoefte door werk voor vier (vijf) opdrachtgevers en lokale behoefte aan maatwerk.
Personeel	De BUCH werkorganisatie voert haar taken uit met minder personele formatie en minder inhuur dan vergelijkbare gemeenten. Het personeel wordt beloond binnen het loongebouw van een kleinere gemeente.
Bedrijfsvoering	In de Concern Agenda zijn focus thema's benoemd waaronder de ontwikkeling van strategisch personeelsmanagement, verbetering planning en control en toekomstbestendige ICT.

Scenario ambtelijke fusie BUCH

Aspect	Invulling
Regionale positie	De gemeenten participeren in dezelfde regionale samenwerkingsverbanden, alleen Uitgeest heeft een afwijkende (dubbele) regionale oriëntatie. Om invloed uit te oefenen (via stemrecht) moeten de gemeenten onderlinge allianties sluiten en met medestanders. Onderlinge afstemming over bestuurlijke vertegenwoordiging is opportuun vanuit capaciteitsoverwegingen..
Juridisch	Er zijn geen juridische belemmeringen om uit te treden uit de BUCH werkorganisatie. In de gemeenschappelijke regeling is vastgesteld dat frictie- en desintegratiekosten voor rekening van Heiloo zijn, gedurende een periode van maximaal 5 jaar.
Financieel	Er zijn geen structurele veranderingen, de uitkering uit het gemeentefonds blijft onveranderd en er is ook geen verandering voor de organisatie. Ook zijn er geen frictiekosten.
Veranderopgave	De veranderopgave is beschreven in de Concern Agenda. Implementatie loopt in elk geval door tot 2028. Personele taakstelling beïnvloedt de mogelijkheden voor de ontwikkeling van de uitvoeringscapaciteit.

Scenario bestuurlijke fusie UCH

Aspect	Invulling
Organisatievisie	Kleine regiogemeente met 7 kernen en circa 75.000 inwoners. Complete organisatie van circa 600 fte die relatief veel wettelijke taken in eigen beheer uitvoert. Wettelijk verplichte samenwerkingsverbanden (GGD, Veiligheidsregio en omgevingsdienst) en vrijwillige samenwerkingsverbanden, zoals Zaffier en Cocensus.
Bestuurskracht	We voorzien een balans tussen taakzwaarte c.q. maatschappelijke opgaven en uitvoeringscapaciteit van de nieuwe ambtelijke organisatie. Centrale opgaven zijn ons inziens het structureel op orde houden van de gemeentelijke organisatie, de gemeentelijke dienstverlening en het in stand houden of verbeteren van het voorzieningenniveau in de kernen.
Personeel	Aantrekkelijk werkgeverschap met functiehuis 60.000 - 100.000+ gemeente, focus op ontwikkelmogelijkheden en werken in een aantrekkelijke landelijke omgeving.
Bedrijfsvoering	De ambitie voor de bedrijfsvoering is het ondersteunen van een robuuste, daadkrachtige en wendbare organisatie gericht op doorontwikkeling vanwege toenemende complexiteit van taken, beperkte financiën en groeiende wet- en regelgeving. Vier strategische doelen staan centraal: het verbeteren van de kwaliteitsborging, verder professionaliseren/verzakelijken, versterken van de fitheid en transparantie in de P&C-cyclus.

Scenario bestuurlijke fusie UCH

Aspect	Invulling
Regionale positie	Derde gemeente qua inwonertal in regio Alkmaar, na Alkmaar en Dijk en Waard, met redelijk stemgewicht in gemeenschappelijke regelingen. Mogelijkheden voor bestuurlijk trekkerschap.
Juridisch	Er zijn geen juridische belemmeringen om uit te treden uit de BUCH werkorganisatie. In de gemeenschappelijke regeling is vastgesteld dat de de rekening voor frictie- en desintegratiekosten zijn voor de uittredende partij, gedurende een periode van maximaal vijf jaar. In deze variant zou daar een overeenstemming moeten worden gevonden met Bergen. Daarnaast treedt Uitgeest uit samenwerkingsverbanden IJmond en Kennemerland en treedt toe tot samenwerkingsverbanden Noord-Holland Noord.
Financieel	Indicatief saldo structurele kosten: €800.000 Indicatief saldo incidentele kosten: €6.000.000
Veranderopgave	(1) Actualisatie / harmonisatie van beleid, beleidsregels, verordeningen etc., (2) opstellen strategie voor regionale samenwerking, (3) opbouwen gemeentelijke organisatie voor één nieuw gemeentebestuur en ontvlechten formatie gemeente Bergen, (4) organisatieontwikkeling en (5) Realiseren van een alternatief voor het wegvallen van de werklocatie Bergen.

Scenario bestuurlijke fusie BUCH

Aspect	Invulling
Organisatievisie	Middelgrote, groenstedelijke gemeente van 14 kernen met circa 105.000 inwoners. Complete organisatie van circa 1.000 fte die wettelijke taken en complexe projecten in eigen beheer en in regionale samenwerkingsverbanden uitvoert. Kerngericht werken als pijler van uitvoering.
Bestuurskracht	Balans tussen taakzwaarte c.q. maatschappelijke opgaven en uitvoeringscapaciteit, met mogelijkheden op gebied van regionale samenwerking, inwoners- c.q. overheidsparticipatie en grote regionale opgaven. Schaal van bestuur is congruent met omvang van bovenlokale opgaven. Nieuw bestuursmodel in nieuw gevormde gemeente.
Personeel	Het functiehuis van een 100.000+ gemeente creëert een concurrerende positie op de arbeidsmarkt en een kwaliteitssprong in dienstverlening en bestuursadvisering..
Bedrijfsvoering	Met de uitvoering van de Concern Agenda wordt de basis van HR, F&C en ICT op orde gebracht. Deze variant opent de mogelijkheid om een stap verder te gaan en in te zetten op de toepassing van nieuwe technologieën (AI) ten behoeve van de bedrijfsvoering en dienstverlening van de nieuwe gemeente.

Scenario bestuurlijke fusie BUCH

Aspect	Invulling
Regionale positie	Tweede gemeente qua inwonertal in regio Alkmaar, na Alkmaar, met veel stemgewicht in gemeenschappelijke regelingen. Versterking van de positie richting provincie, rijksoverheid en grote maatschappelijke partners. Mogelijkheden voor regionaal bestuurlijk trekkerschap op thema's. Partners in de regio zullen dat ook verwachten van deze nieuwe grote speler.
Juridisch	Er zijn geen juridische belemmeringen om uit te treden uit de BUCH werkorganisatie. Frictie- en desintegratiekosten voor vier partijen. Uitgeest treedt uit samenwerkingsverbanden IJmond en Kennemerland en treedt toe tot samenwerkingsverbanden Noord-Holland Noord.
Financieel	Indicatief saldo structurele kosten: €200.000 Indicatief saldo incidentele kosten: €16.000.000
Veranderopgave	(1) Uitwerken besturingsfilosofie kerngericht werken, (2) strategie voor regionale samenwerking en lobby (3) realiseren van top-werkgeverschap en kwaliteitssprong, (4) aanpassing organisatieontwerp voor de implementatie van kerngericht werken en (5) uitbreiding dienstverleningsfilosofie met kerngericht werken

Totaalbeeld scenario's

Aspect	Invulling
Heiloo zelfstandig	Beheergemeente Uitvoeringscapaciteit in eigen beheer en samenwerking, met lokaal loket Uitdagende arbeidsmarktpositie Regionale positie afhankelijk van samenspel Implementatietermijn: minimaal één bestuursperiode Incidenteel negatieve impact op organisatiekosten
Ambtelijke fusie BUCH	Beheergemeenten Uitvoeringscapaciteit gezamenlijk georganiseerd Uitdagende arbeidsmarktpositie Regionale positie afhankelijk van samenspel Implementatietermijn: twee jaar Impact op structurele en incidentele kosten is neutraal
Bestuurlijke fusie UCH	Ontwikkelgemeente Uitvoeringscapaciteit voor lokale en bovenlokale opgaven Stabiele positie op arbeidsmarkt Potentie van regionale positie Implementatietermijn: één bestuursperiode Impact op structurele en incidentele kosten is positief
Bestuurlijke fusie BUCH	Ontwikkelgemeente met kerngericht werken Uitvoeringscapaciteit voor lokale en regionale opgaven Concurrerende arbeidsmarktpositie Potentie van sterke regionale positie Implementatietermijn: één bestuursperiode Impact op structurele en incidentele kosten is zeer positief

Vervolgstappen

1. Beoordeling en afweging van de scenario's in de verschillende onderzoeken
2. Communicatie en participatie
3. Besluitvorming in de gemeenteraad
4. Delen besluiten met de deelnemers en bestuur BUCH
5. Vaststellen koers als 'stip op de horizon' en opdracht voor de beste organisatorische invulling van de gekozen richting
6. Bij uittreding uit de BUCH bepaling frictie- en desintegratiekosten (door de BUCH accountant) en de uittredingssom (op advies onafhankelijke externe deskundige)
7. Parallel: doorgaan met de implementatie Concernagenda vanuit de BUCH